
Patyriminis, integruotas ugdymas natūralus procesas, bet ar taikomas daugelyje Lietuvos mokyklų?

Klaipėdos rajono Priekulės Ievos Simonaitytės
gimnazijos direktoriaus pavaduotoja
ugdymui Loreta Kaltauskienė

Ilgainiui tęsiantis nuotoliniam ugdymui Klaipėdos rajono Priekulės Ievos Simonaitytės gimnazijos pradinių klasių mokytojai planuodami ugdymo turinį džiaugiasi, kad jau 5 metai iš eilės rengia integruotus metinius teminius planus. Kodėl džiaugiasi ir ką tai duoda?

Pirmiausia mokytojų planuose natūraliai dėliojasi integraciniai dalykų ryšiai, mokytojas mato kiek laiko sutaupoma planavimui ir kiek laiko lieka individualiam mokinio konsultavimui. Tuo tarpu mokomoji medžiaga mokiniui tampa prasminga, vertinga, kai jis ieško informacijos įvairiuose šaltiniuose, apibendrina, perteikia kitiems; tyrinėja aplinką, kaupia išsamius duomenis, idėjas, faktus, juos grupuoja, klasifikuoja, analizuoja, kritiškai vertina.

Mokiniai mokytojo padedami jau pirmoje klasėje identifikuoja problemas, ieško jų sprendimų; formuluoja hipotezes, tikrina jų pagrįstumą; daro sprendimus ir juos koreguoja atsižvelgdami į besikeičiančias aplinkybes; aiškina, pristato savo darbo rezultatus; vertina užsibrėžtų tikslų įgyvendinimo sėkmingumą ir t.t. Siekiame, kad ir mokiniai išmoktų, gebėtų suintegruoti dalykų žinias, susiejant teorines ir praktines, jų pačių patikrintas hipotezes.

Taigi integracijos ir patirtinio ugdymo tikslai gimnazijoje yra tokie: subalansuoti mokymosi krūvius, diferencijuoti ir individualizuoti ugdymą, apibrėžti ir ugdyti mokinių kompetencijas, įtraukti mokinių į aktyvų mokymąsi, integruojant ugdymo turinį priartinti jį prie gyvenimiškos aplinkos, atsižvelgti į skirtingus mokinių poreikius ir galias, numatyti integravimo ir patyrimines galimybes.

Nuo 2020 m. spalio mėnesio dalyvaujame kokybės krepšelio projekte ir rengėme veiklos tobulinimo planą. Žinoma, pagal susiklosčiusią situaciją ruošdami Gimnazijos kokybės krepšelio priemonių planą perskirstėme prioritetus galvodami apie ugdymo turinio realizavimo(-si) praktinę dalį, kurie mokinių įgūdžiai bus svarbiausi ateityje, kurios bazinės žinios privalomos „čia ir dabar“. Nuolat peržiūrime ir mokinių vertinimą, įsivertinimą. O vertinti reikia ne iškalta žinias, bet kaip išmokome jas pritaikyti skirtinguose kontekstuose, todėl veiklas, mokymosi ir išmokymo procesus

dėlioti taip, kad mokiniai jas galėtų taikyti savo realiame gyvenime. Nuolat akcentuoti, kur žinias, įgūdžius ir susiformavusį požiūrį realizuoti: artimoje aplinkoje, namuose, sode, miške, muziejuose, banke, vaistinėse ir mokyklos ar namuose įgyvendinamame projekte ir t.t. Manome, šis patirtinis – integruotas modelis padės gerinti mūsų pradinų klasių ir 5–10 klasių mokinių įvairių mokomųjų dalykų, o ypač gimtosios kalbos, gamtamokslinių, tikslųjų mokslų, sveikos gyvensenos gebėjimus ir socialines emocines kompetencijas.

Balandžio 13 d. vykusioje respublikinėje konferencijoje „Patyriminio ugdymo patirtys ir atradimai nuotoliniu būdu“, dalinomės patirtimi, kaip pradinų klasių mokytojai vesdami patyriminio ugdymo pamokas akcentuoja ne tik įgyjamas žinias, bet ir įgūdžius (kritinis mąstymas, gebėjimas spręsti problemas ir kt.) bei požiūrio formavimą (pagarba kitam, pozityvus požiūris į pokyčius, dėmesys, augimas, tobulėjimas ir prasmė kt.). Mes visi dirbame, mokome alfa kartos vaikus, kurie gimę po 2010 metų. Kokie jie?

Šios kartos vaikai:

- Tai nekantrūs vaikai.
- Reikalaujantys pagarbos sau ir siekiantys būti visur geriausi.
- Alfa kartos atstovai mažiau bendrauja tiesiogiai.
- Technologiškai raštinga karta, žaidžianti su elektroniniais žaislais ir išmaniais įrenginiais, pastoviai yra veiksmė.
- Alfa kartos vaikai turi prieigą prie daugiau informacijos nei bet kuri kita karta iki šiol.
- Bendravimas socialiniuose tinkluose alfa kartai svarbesnis už „gyvą“ bendravimą.
- Tai vienišių karta.
- Tai emociškai jautresni ir uždaresni vaikai.
- Mokytojas jiems reikalingas kaip pagalbininkas ir kt.

Kadangi visi pradinų klasių ir dalykinės sistemos mokytojai yra išklause „Mąstymo žemėlapių“, „Atvirkščios pamokos“ taikymo metodiką ugdymo procese, vadinasi nuo pradinio ugdymo dėliojami mąstymo mokyklos akcentai: pakeisti dėmesio centrą nuo **KO** mokome, į **KAIP** mokome, įtvirtinti **MĄSTYMĄ** mokymo(si) procese, padėti mokiniams išmokti **MĄSTYMO IR ELGESIO STRATEGIJŲ, KURIOS PADĖTŲ MOKYTIS**. Pradinų klasių mokytojai akcentavo, kad stengiasi su vaikais pasaulį pažinti per tyrinėjimus, aktyvias veiklas, kurios skatina mąstymą, kūrybiškumą, asmenybės atsiskleidimą, savirealizaciją, norą ne tik suprasti, bet ir padėti, patarti, kad ir per nuotolį.

Patirtinio mokymo(si) procese keičiasi ir mokytojo funkcijos: gerokai daugiau dėmesio turime skirti patirties analizei, mąstymui, aptarimui, įvairių ypatumų išryškinimui ir kt., tam, kad taptų patirtinio mokymo(si) veiksmiu, jis turi tapti mokymosi pagalbininku, iš patirties ir per patirtį besimokančiojo pavyzdžiu, turi turėti teigiamas nuostatas patirtinio mokymo(si) atžvilgiu, pats tapęs savo veiklą ir patirtį reflektuojančiu ugdymo(si) proceso dalyviu.

Išvada: Patyriminis ugdymas akcentuoja ne žinias, o patirtį. Kuo daugiau patirties, tuo geresni įgūdžiai. Tai edukacijos forma, apjungianti mokslą, technologijas, menus, matematiką, tai mokymasis veikloje ir realioje integracijoje. Žmogaus atmintis fiksuoja tas patirtis, kurios sukelia emocijas, todėl vaikai geriau įsisavina žinias per realią gyvenimišką patirtį, bei atpažįsta ir įvardija

savo jausmus, emocijas ir drąsiai apibūdina sėkmes ir nesėkmes, bei drauge su mokytoju ieško naujų galimybių individualiam tobulėjimui bet kuriame dalyke.